Brüksel'de bir yapı yangını: Poliüretanın içten içe yanması

1 Giriş

21 Ocak 2009 yılında, Diksmuide İtfaiyesi bir ikametgah yangını ihbarına çıkış yaptı. Herhangi bir ikametgah yangını ihbarından farklı değildi. Ancak az kalsın iki itfaiyecinin ölümüyle sonuçlanıyordu.

İtfaiye teşkilatı müstakil tek katlı bir eve gitmişti (bkz. Resim-1). Binadaki bütün odalar zemin kattaydı. Üst kısımda, köşeli çatının altında kullanılmayan bir çatı arası vardı.

Bina daha önce tadilat görmüştü. Yeni bir çatı (çatı iskeleti ve kaplaması), eski çatının üzerine inşa edilmişti.

Resim 1 Yaşam alanları giriş katında bulunan ve çatı arası kullanılmayan müstakil bina *(Resim: JVK)*

Yangın çıktığı sırada yeni tadilat çalışmaları yapılmaktaydı. Çatı arasındaki kirişlere izolasyon amaçlı poliüretan (PUR) sprey sıkılıyordu. Çatı arasının izolasyonu güçlendirilerek evin daha az enerji tüketmesi sağlanacaktı. PUR spreylemek ekzotermik bir süreçtir. Tadilat işçilerinin PUR spreylemesi sırasında ortaya çıkan ısının dağılabilmesi için bir takım kurallara riyat etmesi gerekir. Çalışma esnasında ufak bir yangın çıkmıştı. İşçiler yangını söndürmeyi başardılar ancak tam anlamıyla yangının söndüğünü kontrol etmesi için itfaiyeyi aramadılar.

Birkaç saat sonra tekrar yanma kokusu aldılar. Bir şey görmemelerine rağmen bu sefer itfaiyeyi aradılar. Çatı arasına erişim bir çatı kapağı ve dar bir merdivenle sağlanıyordu. İtfaiye ekip amiri bu merdivenden tırmanıp çatı kapağından kafasını uzattı ve çatı dahilini inceledi. Yangına dair hiçbir belirti görmedi fakat THSC dahil tam teçhizat kuşanmış iki itfaiyecinin çatı arasına girip, bölmeyi tamamen kontrol etmesine karar verdil.

İki itfaiyeci merdivenlerden çıkarak çatı arasına girdiler ve yangının merkezini aramaya başladılar. İlk anda işçilerin çalıştığı bölgeyi aradılar. Ancak burada yangına dair bir belirti bulamadılar. Aslında çatı arasında yangına dair hiçbir belirti yoktu. Hatta hiç duman bile yoktu.

Çatı arası normalde kullanılmayan bir alandı. Ahşap kiriş ve dikmelerden oluşan çatı iskeleti çatıyı destekliyordu. İnsanın geçmesine müsaade eden çok kısıtlı bir alan kalmıştı. THSC taşıyan itfaiyeciler için bu oldukça olumsuzdu. Dar yerlerden rahatça geçemiyorlardı.

Resim 2 Çatı arasına ait tahta destek yapısı. Kirişler arasındaki alan kısıtlı. Bu nedenle THSC taşıyan itfaiyecilerin hareket imkanı kısıtlı *(Resim: Diksmuide İtfaiyesi)*

Çatı arasının diğer ucunu araştırmaya karar verdiler. Bunun için, çatı kapağını geçip diğer uca doğru hareket etmeleri gerekiyordu.

O ana kadar herhangi bir sorunun gelişmekte olduğuna dair hiçbir işaret yoktu. Gözle görünebilen bir duman ya da ısı belirtisi yoktu. Çatı arası ortamdaki normal havayla doluydu.

Birden bire itfaiyeciler yeşilimsi bir duman keşfettiler. Görüş mesafesi hızla kapandı. Aniden çok büyük bir tehlikenin içinde olduklarını anladılar ve çatı kapağı istikametine döndüler. Duman tutuştu ve artık tamamen alevlerle dolu bir çatı arasının içinde kalmışlardı. Artık her iki itfaiyeci de ölümcül bir tehlike altındaydı. Şans eseri ikisi de kendilerini çatı kapağından aşağıya atmayı başarabildiler.

Her iki itfaiyeci de ağır yanık yaralanmasına maruz kaldı. Solunum cihazları ve koruyucu kıyafetleri ciddi şekilde hasar görmüştü. Şüphesiz bu kazadan kurtulmaları sahip oldukları profesyonel yaklaşım sayesinde oldu. Eğer solunum cihazları takılı olmasaydı hayatta kalma şansları olmazdı.

Dışarıda arkadaşları, kendileriyle ilgilendi. Olay yerinde kendilerine ilk yardım yapıldı ve acil olarak uzun süre tedavi görecekleri yanık tedavi merkezine kaldırıldılar.

2009 yılında yangının bu denli hızlı şekilde gelişmesi itfaiye teşkilatı için bir sürpriz olmuştu. Bunun nasıl olabileceğini kimse anlamamıştı. Göründüğü kadarıyla içten içe yanan PUR, göz açıp kapayana kadar çatı arasındaki hacmi cehenneme çevirmişti.

Resim 3 Diksmude yangının ardından itfaiyecilere ait koruyucu donanım *(Picture: Diksmuide Fire Department)*

2 Brüksel'de şüpheli duman ihbarı

2020 yılının 18 Şubat günü saat 14.20'de Brüksel İtfaiyesi, Leuvensesteenweg in Sint-Joost-Ten-Noode bölgesinden, binadan duman çıktığına dair ihbarı aldı. Burası Brüksel bölgesinde küçük bir ilçeydi. Ancak çok yüksek nüfus yoğunluğuna sahipti. Bölgedeki nüfus yoğunluğu 24000/km2 idi. (Belçika geneli için bu oran 376/km2'dir.)

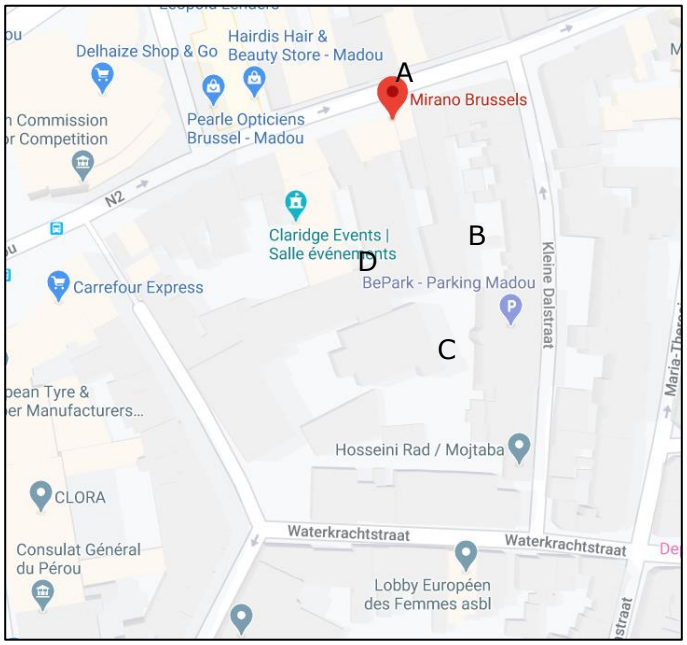

Resim 4 The Leuvensesteenweg resmin üst tarafında soldan sağa ilerliyor. Mirano kırmızıyla işaretli *(Kaynak: google maps)*

Yani burada tüm binalar birbirine çok yakın bulunuyor. Belçika'nın diğer kısımlarında evler genellikle cadde sırasındadır ve önünde bir avlu bulunacak şekilde yapılır. Avlu kısmı bahçe olarak kullanılır. Brükselde ise çok sayıda yapı ikinci sırada yer alır. Yani avlu kısımlarında da binalar, hangarlar bulunur. Bu olayda da bir apartman bulunuyordu. Sonuçta böyle yerler genellikle itfaiye araçlarının giremeyeceği yerlerdir. Bu olayda da durum bu şekildedir.

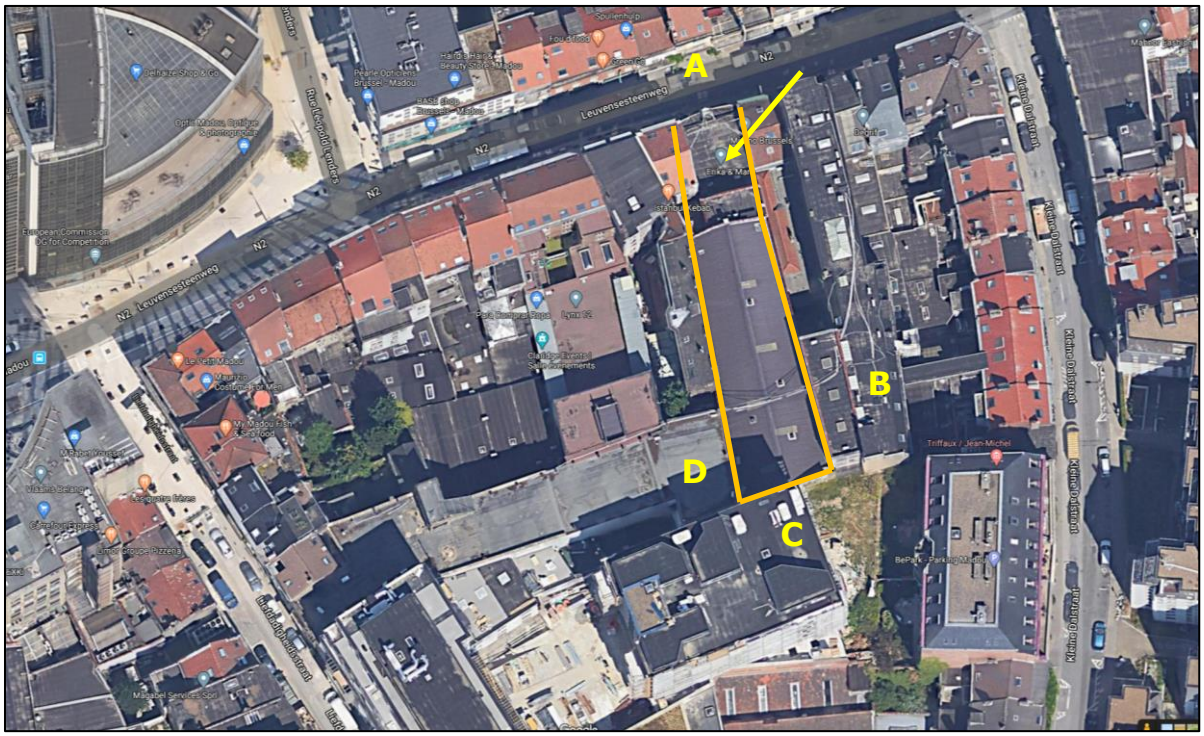

Resim 5 Mirano ve çevresine ait hava fotoğrafı. Sarı ok binanın ön tarafını işaret ediyor. Sarı okun altında dans pistinin kare çatısı görülebiliyor.
(Kaynak: google maps)

"Cité" itfaiye istasyonuna ait bir araç olay yerine çıkarılmıştı ve saat 14.25te olay yerine vardı. "Mirano" adlı bir gece kulübüne vardıklarını anladılar. Binanın sadece ön tarafını görebiliyorlardı (Alfa Sektörü).

Binalar, Bravo ve Delta cephelerinde bitişik nizam inşa edilmişti. Bina oldukça uzundu (yaklaşık 60 metre). Binanın uzun kenarları Bravo tarafında "Kleine Dalstraat" ve Delta Tarafında "Liefdadiheidstraat" caddelerine hemen hemen paralel inşa edilmişti.

Charlie cephesinde bitişik bina yoktu. Ancak "Mirano"nun arka tarafında yaklaşık 2 metre boşluğun ardından orta yükseklikte bir yapıya ulaşılıyordu. Resim 4 ve 5 olay yerinin kentsel karmaşıklığını ortaya koymaktadır.

2.1 Olay yerindeki ilk ekip

Gece kulübünün büyük salonu binanın uzak tarafındaydı. "Cité" istasyonundan gelen itfaiyeciler çavuş Debaucheron komutasında keşif operasyonuna başladılar. İşçilerin, teknik cihazların bulunduğu çelik çatı arasında kaynak yaptığını tespit ettiler. Bu esnada bir şey içten içe yanmaya başlamıştı. Duman çatıdan aşağıya doğru geliyordu. Ekip amiri 45mm'lik hortumun bağlanarak çatı arasına getirilmesini emretti. Doğru bir şekilde bu olayın basit bir duman kaynağı araştırma işi olmadığına karar verdi ve ilave ekip istedi. Standart ikametgah yangını protokolünde yer alan araçların tamamı saat 14.37'de alarma geçti.

Brükselde bir ikametgah yangını alarmına iki pompa aracı, iki merdiven, bir amir aracı, bir ambulans ve eğer o anda müsaitse askeri hastaneden bir mobil medikal tim çıkış yapar. Bu olayda bir merdiven aracı Cité istasyonundan, mobil medikal ekip askeri hastaneden diğer araçlar ise "heliport" istasyonundan çıkış yapmıştır.

2.2 Takviyeler

Heliport istasyonundan takviyelerin saat 14.43'te olay yerine ulaşmasıyla beraber, Binbaşı Lambert olay amiri olarak kendi keşif faaliyetine başlar. Gece kulübüne ait büyük salonun üzerindeki çatı arası kısmı oldukça büyüktür (15 metreye 40 metre). Çatı arasının dikey profili üçgen şeklindedir. Metal kafesler düzensiz aralıklarla konulmuştur. Ortada bir koridor görülmekte fakat bu koridor sürekli metal kafes kirişleri ve diğer engellerle kesilmektedir. Bu, mükemmel görüş mesafesinde dahi ilerlemeyi zorlaştırmaktadır.

Resim 6 Bu resim tavan arasına erişimi gösterir Tavan arasına geçiş için sadece 50 cm yükseklik var. Solunum cihazı giyen biri için bu çok kısıtlı bir alan *(Resim: Nicolas Freuville)*

Her şeyden öte, çatı arasına giriş çok dardır. İki merdiven bir alt kattan çatı arasına çıkmak için kullanılmaktaydı. Dahası çatı arasındaki büyük havalandırma şaftları, itfaiyecilerin çok dar bir açıklıktan geçerek çıkış yapmasına neden oluyordu.

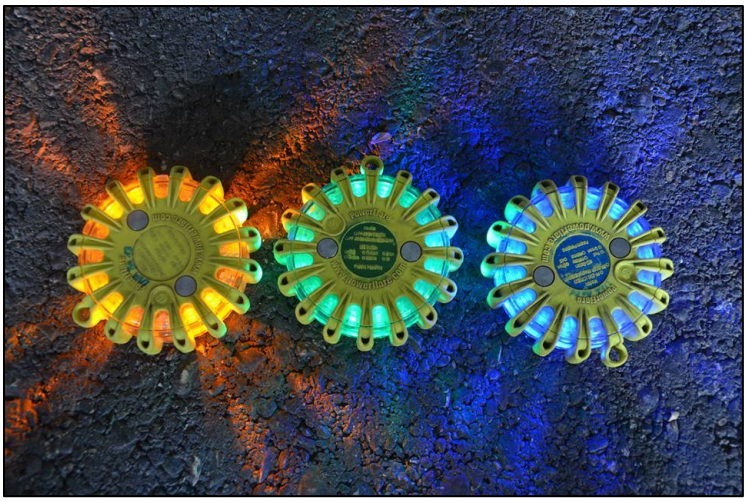

Resim 7 Sarı, yeşil ve mavi ışıldak çalışırken *(Resim: Jean-Paul Heyens)*

Amir tarafından yapılan ilk keşif esnasında çatı arasında duman gözükmüyordu. Ancak durumun itfaiyeciler açısından potansiyel tehlike içerdiğini teyit etti. Nihayetinde 2009 yılında Diksmuide'de gerçekleşen olayla çok benzerlik göstermekteydi: Zor erişilebilen bir çatı arasında yanıcı bir malzeme üzerinde gizli bir noktada içten içe yanma vardı. Dışarı çıkıp çatıya yukarıdan bakarak durumu daha iyi görmeye karar verdi.

Bu esnada giriş noktasına, çıkışın kolay bulunabilmesi için bir acil durum ışıldağı koyma fikri ortaya atıldı (Beringen olayından sonra oluşturulan değerlendirme komisyonunun tavsiyesine uyacak şekilde) Eğer aniden duman ortaya çıkarsa, itfaiyeciler ışığı takip ederek çıkışı kolaylıkla bulabilecekti (Bkz. Resim 7). Binbaşı Lambert 1450 sıralarında olayın büyümesi halinde yeterli kaynağa sahip olabilmek için olay yerine 3. Aracı da istedi.

O gün Federal Polis Dron Birimi itfaiye teşkilatıyla beraber gözlemci stajyer olarak bulunmaktaydı. İhbar'a onlar da geldi ve çok hızlı bir şekilde dron kaldırarak kuşbakışı görüntü sağladılar. Bu görüntüler binanın Resim 5'te gösterilen karmaşık yapısını gözler önüne serdi. Bu durumda görüntü binaya ait çatının ön taraftan 20-30 metre geriden başladığını ortaya koydu. Bu kısıma dışarıdan merdiven aracıyla ulaşmak mümkün değildi.

Dron görüntüsü açık bir şekilde çatı kaplama malzemesinin sac kaplama şeklinde olduğunu gösterdi. Çatının tam sırt kısmında yanma vardı. Bu bölgedeki sac malzemedeki renk değişimi ve duman çıkışı yanmaya işaret ediyordu. Gözle görünebilen bir alev yoktu. Yangın yaklaşık bir metre uzunluğunda bir kısmı etkilemişti ve termal kameralar yüksek sıcaklık göstermiyordu.

İçeride, itfaiyeciler yangını söndürmekle meşguldu. Çatının alt tarafını sac malzeme ile kaplandığını fark ettiler. Bu söndürme çalışmasının verimliliğini düşürdü.

Binbaşı Lambert tarafından yapılan ikinci bir keşifte artık çatı arasında dumanın görünmeye başladığı ortaya çıktı. Duman görüş mesafesini düşürmüştü. İtfaiye teşkilatı, çatıda bir yangınla karşılaştığı, yangını söndürdüğü ama yangının devam ettiği bir olayla yüzleşmekteydi. Azalan görüş mesafesi gerçekte olan biteni görmeyi gittikçe daha da zorlaştırıyordu. Duman gazlarının konsantrasyonu gittikçe artıyordu ve bir anda alt patlama limitine ulaşacaktı. Binbaşı Lambert itfaiyecilerin çalışmaya devam etmelerine müsaade etti ancak dikkat etmelerini söyledi. Onlara Dijksmude'da yaşanan olayı hatırlattı. Bazı itfaiyeciler bu olayı biliyorlardı. Bu noktada artık çatının bir delik açılarak havalandırılması ihtiyacı ortaya çıktı. Binayı terk etti ve olaya bir amir daha çağırdı. Yüzbaşı De Paepe ana istasyondan 15.12'de hareket etti.

Dışarıya çıktıktan sonra Leuvensesteenweg caddesinden çatıya ulaşmanın mümkün olmadığını gördü. Çatıya delik açabilmek için önce çatıya erişebilmek gerekiyordu. Hidrolik

platform aracı denendi ancak başarılı olmadı. Daha sonra başka bir caddeden, merdiven aracı denendi ancak böyle de çatıya erişilemedi. Waterkrachtstraat, Miranonun arka tarafına 80 metre mesafedeydi.

Resim 8 İki komuta aracının şoförleri beyaz tahtaları kullanarak durumsal farkındalığın muhafaza edilmesini sağladılar ve haberleşmeyi takip ettiler. *(Resim: Robert Decock)*

Bu esnada amir aracının şoförü onbaşı Feytens iki beyaz tahtayı birleştirerek durumun bir özetini çıkardı. İkinci amir aracının olay yerine varışına müteakip bu aracın şoförü de ona yardım etti. Solunum cihazı kuşanmış itfaiyecilerin takibini yapmaya başladılar: Kim ne kadar zamanda giriyor ve çıkıyordu? (Bkz. Resim 8).

Binbaşı Lambert, çatıyı kesebilecek ekipmanların bulunduğu ağır kurtarma aracını olay yerine çağırdı. Tilki kuyruğu testere veya avuç içi taşlama gibi ekipmanlar itfaiye araçlarındaki temel malzemelerden değildi. Ayrıca, çatı üzerinde yapılacak işlemlerin emniyetini almak ve çatıya erişimi sağlamak için Brüksel İtfaiyesinin Dağcılık Ekibini çağırdı (RISC ekibi). Bunun yanında, ilave solunum cihazı da talep etti. O ana kadar bir çok solunum cihazının tüpü bitmişti ve işi yavaşlatmadan güvenli bir çalışma ortamı sağlamak için biten tüplerin hızla değiştirilmesi önemliydi.

Teğmen Vanderweyen komutasındaki dağcılık ekibi saat 15.21'de çatıya inmek için olasılıkları araştırmaya başladı. Bu oldukça zor bir işti. Daha sonra görevlerine çatıda emniyetli bir çalışma ortamı sağlayarak devam ettiler.

2.3 Daha Fazla Takviye

Saat 15.33'te haftanın komutanı, Albay Van Gyseghem, Binbaşı Lambert'in çağrısı üzerine olay yerine gelir. Görüşmenin ardından Albay dört cepheden de çalışmaya karar verir. Erişilebilen her cephede bir amir tarafından yönetilen itfaiye ekibi bulunacaktır. Bunun için olayın seviyesini yükseltir. Dördüncü bir araç ve bir amir (Binbaşı Jalet) daha çağırır. Ayrıca dekontaminasyon aracı ve C12 destek aracını da olay yerine çağırır. Destek aracı personelin bir şeyler yiyip içebileceği bir mobil büfedir. Albay Van Gyseghem komuta merkezinin yanında durumsal farkındalık üzerine çalışacaktır. Burada beyaz tahta üzerinde zaman çizelgesi ve dron çekimlerine erişimi vardır.

Bu esnada binadaki elektrik kesilmişti. Elektrik şirketindeki teknisyenler bir süre önce olay yerine varmıştı. Binada yüksek voltaj odası olduğu bilgisini verdiler. Bu odanın elektriği olay amirinin isteği üzerine kesildi. Doğalgaz şirketi de olay yerine gelmekteydi. Binada gaz tesisatı olup olmadığına bakacaklar eğer varsa kapatacaklardı.

Binbaşı Lambert, çatı arasını üçüncü kez kontrol etmek için tekrar içeri girdi. Bu noktada içerideki ekipler durumun çok tehlikeli bir hal aldığına karar vermişti. Çatı arası tamamen dumanla dolmuştu. Görüş mesafesi neredeyse sıfıra yaklaşmıştı. İçerideki küçük zabitler riskin çok arttığını değerlendirmişlerdi. Duman tutuşabilirdi ve içerideki erişim zorlukları nedeniyle itfaiyeciler çabuk kaçamazlardı. İçerideki tüm itfaiyeciler dışarı çıktı. Sonuçta

itfaiyecilere yönelik büyük riskten kaçınılmıştı (Diksmuide'e kıyasla) Bununla beraber, yangınla mücadele bu nedenle durmuştu. Müdahalenin bu safhasında kimse yangını söndürmeye çalışmıyordu. Sonuçta hala daha çatı üzerine çıkmak için bir yol bulunamamıştı. Yani yangın aniden şiddetli bir şekilde yayılabilirdi. Bu yoğun şekilde şehirleşmiş ortamda (Bkz. resim 5) durum hızla kontrolden çıkabilirdi.

Burada Binbaşı Lambert, Albay Van Gyseghem'le bir kez daha görüşür. Albay yangının olası yayılmasına karşı olay yerini üç kısıma ayırır;

- Binbaşı Lambert yangından etkilenen binadaki çalışmaları yönetecektir.
- Yüzbaşı De Paepe Delta (caddeye göre sağ) kısmından sorumlu olacaktır.
- Binbaşı Jalet Bravo (caddeye göre sol) kısmından sorumlu olacaktır.

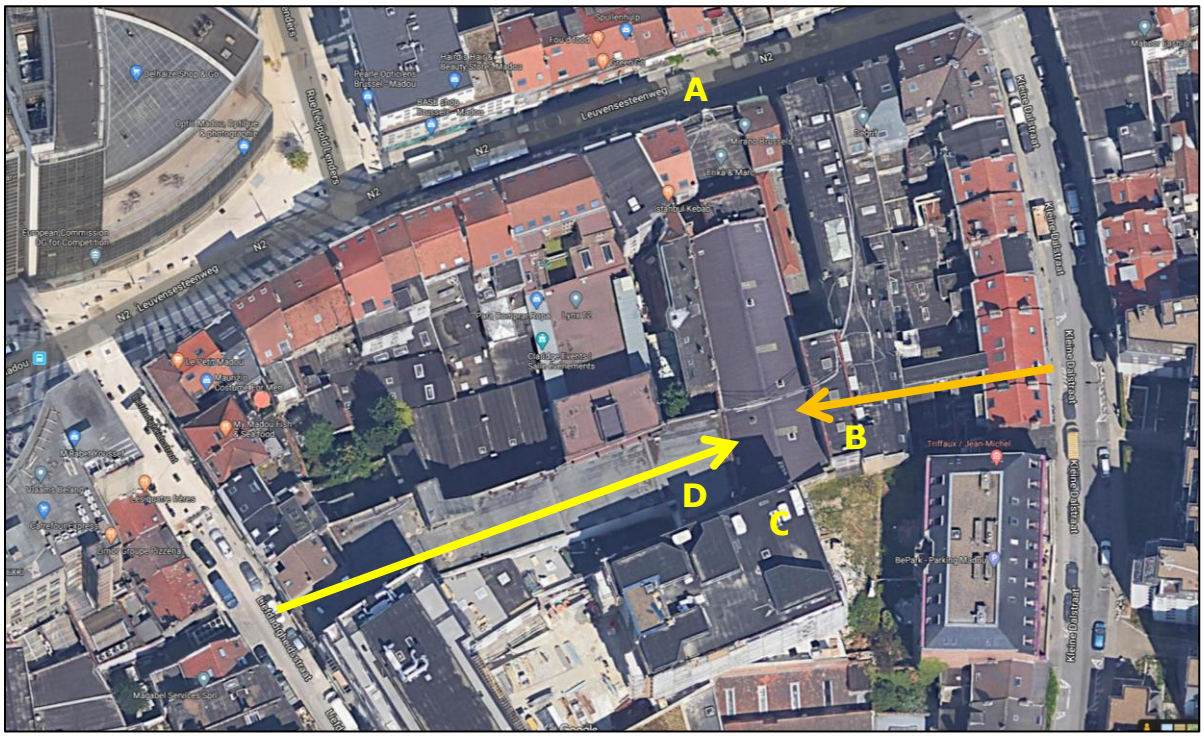

Resim 9 Brüksel İtfaiyesi Mirano'nun çatısına iki giriş buldu. Binbaşı Jalet Kleine Dalstraattaki (turuncu ok) bir binadan çatıya çıkış buldu. Yüzbaşı De Paepenin ekibi Liefdadigheidstraattan bir erişim buldu. 100 metrelik düz birleşik çatılardan geçerek (Sarı ok) yanan binaya komşu yapının çatısına ulaştı. Böylece yangın kuşatılmış oldu. (Resim: Google Maps)

Hem delta hem bravo kanatlarına birer tane itfaiye aracı tabyalandı. Müdahalenin ileriki aşamalarında tırmanış ekibi de bu iki cepheye bölünecekti.

Binbaşı Jalet ve ekibi Kleine Dalstraat'tan bir giriş buldu. Bravo tarafından yanmakta olan binanın çatısını görebiliyorlardı. Bu esnada yangın yayılmıştı. Çatı sırtı birkaç metre boyunca alevli şekilde yanmaktaydı. Ekibi Mirano'nun çatısına erişim sağlamak için ortak duvardaki pencereyi kırdı. (Bkz resim 11)

Yüzbaşı De Paepe Delta tarafındaki çatıya, Liefdadigheidstraat üzerindeki binaların düz çatılarından geçerek ulaşabilmişti. Mirano'nun çatısına varabilmek için çatıların üzerinden yaklaşık 100 metre kat etmek zorunda kalmışlardı. Her iki tarafta da 45 mm'lik hortumlar hazırlanarak yangının büyümesi durumunda söndürmeye hazır şekilde tutuldu. Bu hortumlar aynı zamanda Çarli tarafındaki binanın dış cephesini de yangının büyümesine

karşı koruyacaktı. Eğer çatıda kısmi bir çökme olur ve yangın büyürse buradaki binaya potansiyel sirayet tehlikesi ortaya çıkardı. Bu iki hortum gerektiğinde bu taraftaki duvarı da soğutacaktı.

Bu sırada ekipler üç sokağa yayılmış haldeydiler:

- Alpha- tarafı: Leuvensesteenweg
- Bravo- tarafı: Kleine Dalstraat
- Delta- tarafı: Liefdadigheidsstraat

Çarli tarafındaki cadde, Waterkrachtstraat kullanılamayacak kadar uzaktı. (Bkz Resim 4).

Tırmanış ekibi iki noktada istasyon kurarak çatı üzerinde güvenli çalışma ortamı yarattı. Böylelikle adamlarımız çatıya güvenli şekilde tırmanabilecekti.

Albay Van Gyseghem küp konseptini uyguladı ve yangının aşağıya doğru ilerlemesini engelleyecek hazırlıklar yapılmasını istedi. Sonuçta aşağıya doğru duman basıyordu. Ekipler bir alt katta önce aydınlatma kurdu akabinde ise iki 45 mm'lik hortum çekilerek yanarak düşen parçaları söndürmek için tedbir alındı.

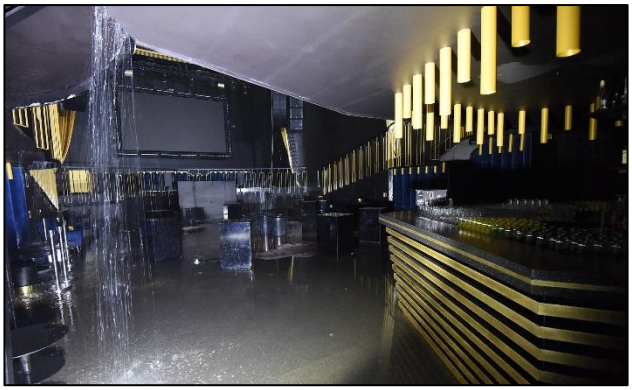

Resim 10 Ana Salonun girişten görünümü *(Resim: Robert Decock)*

2.4 Teknik Çözüm

Saat 17.30'da tırmanış ekibinden Onbaşı Schepens çatıda bir delik açmaya başladı. İki iple sarkarken, THSC kuşanmış vaziyette bu oldukça efor isteyen bir işti. Çatının yapısı çalışmayı çok zorlaştırıyordu. Sonunda bir boşluk açabildi. Bu andan itibaren itfaiye teşkilatı, yangınla mücadele edebilmek için bir yol bulmuştu.

Takip eden saatlerde çatı gittikçe daha fazla açıldı. Düz bir şekilde taktik boşluklar açılarak içten içe gerçekleşen yanmanın daha fazla yayılması engellendi.

Resim 11 Yan binanın duvarındaki cam kırılarak yanan binaya kolay erişim sağlanmasının ardından tırmanış ekibi ipler bağlayarak çatıda güvenli çalışma imkanı sağladı. Bunun sonucunda itfaiyeciler iplere asılarak çatıda delikler açmaya başladılar. *(Resim: Robert Decock)*

Zaman geçtikçe çatıdaki delik o kadar etkili olduki tavan arasındaki duman kendiliğinden tahliye oldu. Alfa tarafındaki ekipler tekrar çalışmaya başladı. Yangın bu andan itibaren hızla kontrol altına alındı. Duman çekildikten sonra yangın çevrelenebilmişti. Görüş mesafesi çatı arasında tekrar arttı. Bu andan itibaren hem içeriden hem dışarıdan çalışıldı.

Dışarıdaki ekiplerin içten içe yanmaya çevreleyecek şekilde deliği büyütmesi saatler almıştı. Bu süreçte içerideki ekipler delikler açarak içten içe yanmanın devam ettiği bölgeleri tamamen söndürdüler. Müdahale sabah saat 05.06'da bitti. 15 saat sürmüştü.

Resim 12 Zaman geçtikçe açılan boşluk bir kanal şeklini aldı. Çatının bir tarafında boydan boya bir delik açıldı. Bu nedenle yangın çatının bu tarafından daha ileriye geçmedi. *(Resim: Nicolas Freuville)*

3 Çıkarılan dersler

3.1 Örnek olayların kıymeti

İtfaiye teşkilatının yüzlerce örnek olaya erişimi vardır. Bunların çoğu yabancı örnek olaylardır. Ancak bazı Belçika örnekleri de vardır. İyi bir örnek olay incelemesi itfaiye teşkilatının eylemlerine eleştirel bir bakış içerebilmelidir.

- Plan neydi?
- Ne oldu?
- Ne yanlış gitti? (Kim yanlış yaptı değil)
- Ne öğrenilebilir? (Kim cezalandırılmalı değil)

Böyle dökümanlar yaralanma veya ölümle sonuçlanan yangınlardan çok değerli dersler çıkarmayı sağlar. Tamamen sakin bir ortamda düşünme şansı sunar ve sanal bir tecrübe kazanma imkanı sunar.

Diksmude olayı bize PUR izolasyon malzemesinin tehlikelerini ve tehlikesiz görünen bir olayın aniden nasıl alev kapanına dönüşebileceğini göstermişti.

Hollanda İtfaiye Akademisinden Ricardo Weewer, geçmişte örnek olayların aslında ortak bir dağarcık oluşturduğundan bahsetmişti. Bu, olayın karmaşıklığının tek bir kelime ile özetlenebilme imkanı doğurur. Böylelikle tek bir kelime ile çok fazla bilgi aktarılması mümkün olur (durum, yanlış gidebilecek olası senaryolar, yapılacak veya yapılmayacak hareketler…).

Yakın zamanda, yüksek katlı bir binada gerçekleşen bir yangında duman yayılımı çok sayıda insanın ölmesi ihtimalini doğurdu. Üç farklı ekip yangının kontrol altına alınmasını sağladı. Bu olay yerine varılmasından ancak 40 dakika sonra gerçekleşebilmişti. İlave dört araç ve iki merdiven aracı da kurtarma faaliyetini gerçekleştirdi. Olay yerine varan ikinci amire verilen birifingde geçen "Burada grenfelli yaşıyoruz" cümlesi durumu açıklamak için kullanıldı. Herkes tarafından bilinen örnek olaylar çok kıymetlidir.

3.2 Hızlı Muavenet

Hızlı bir şekilde büyüme ihtimaline sahip bir yangınla uğraşırken erken muavenet istemek çok önemlidir. İtfaiye teşkilatı, olayları arkadan takip etmekten her ne pahasına olursa olsun kaçınmalıdır.

Bu olayda, ilk araçtaki çavuş olayı doğru analiz etti. Elindeki kaynaklar (tek bir itfaiye aracı) yetersizdi. Hızlı bir şekilde takviye istedi. Olay yerine varan ilk amir de olayın büyümekte olduğunu anlayınca tıpatıp aynı şeyi yaptı.

O haftaki komutan, Albay Tom Van Gyseghem, bir kez daha takviye istedi. Arka arkaya takviye istenmesi, şehrin ortasındaki bu dinamik olayın üstesinden gelinebilmesinde doğrudan etkili oldu (Bkz. Resim 9)

3.3 Güzel Koordinasyon

Albay Van Gyseghem, operasyonel koordinasyona olay yerine varmasından kısa bir süre sonra başladı. Dikkat gerektiren birkaç etki bölgesi vardı:

- Duman yayılımı
- Yayılan yangın
- Trafiğe etki

Özellikle emniyet müdürlüğü ile görüşme sağlanması önemliydi. Olayın akşam trafiğine çok büyük etkisi oldu.

Ayrıca olay birkaç (coğrafi) sektöre bölündü. İki sektör (Bravo ve Delta) sadece yanmakta olan çatıyla ayrılmıştı. İki sektördeki itfaiyeciler sesle irtibat kurdular. Nihayetinde Bravo sektöründen Delta sektöründe çok fazla mesafe vardı. Bu açıdan bakıldığında üç sektör de birbirinden çok uzaktı. Albay disiplini korumak için bir yapı kurdu. Her sektörde bir sorumlu amir bulunacaktı. Birlikte değerlendirme yapacaklar vebirbirlierinin sektörüne zaman zaman bakarak olayın genel gelişimi hakkında fikir sahibi olacaklardı.

Tüm önemli bilgiler Albay Van Gyseghem'e aktarılacaktı ki o da o da olayla ilgili kendi bilgilerini güncelleyebilsin ve olaya multidisipliner bir bakış açısı ekleyebilsin. Telsiz haberleşmesi de takviye aldı. Kanatlardaki amirleri Van Gyseghem ile koorinasyon kanalıyla haberleşme yaparken RISC ekibi ve kanat ekipleri farklı bir kanaldan haberleşti.

Dahası bu olay oldukça uzun zaman alan bir olaydı. Belediye ile görüşme sağlandı. Bir DIR-LOG atadılar. Yerel belediye katering işiyle ilgilendi. Mahalli bir pizzacıyla anlaşarak itfaiyecilerle beraber olay yerinde faaliyet gösteren tüm acil durum çalışanlarına pizza getirmesini sağladılar.

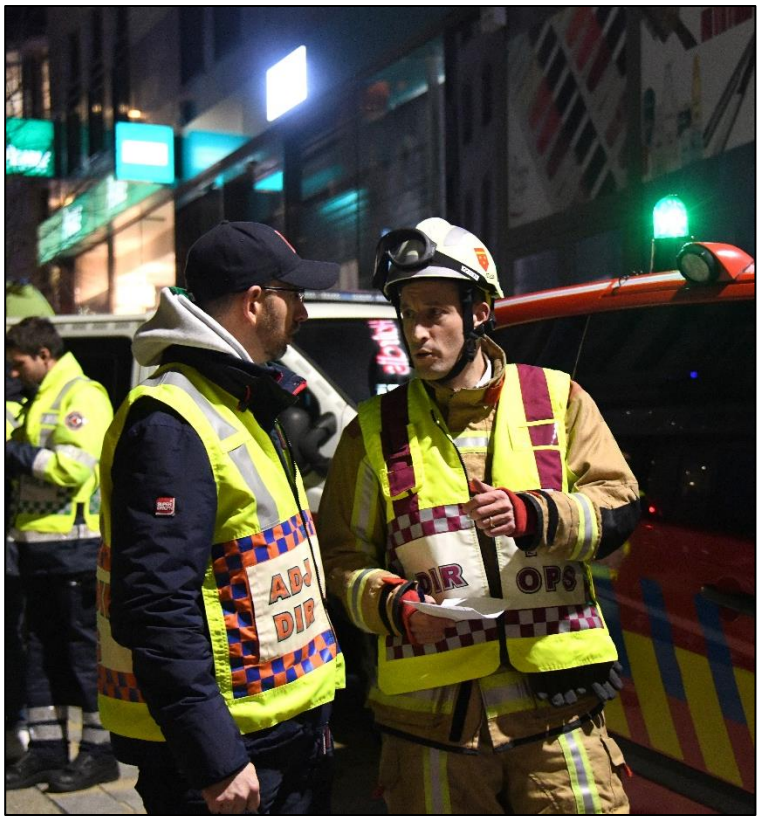

Resim 13 Albay Tom Van Gyseghem yerel idareden bir yetkiliyle görüşüyor. *(Resim: Robert Decock)*

Farklı sektörlerle koordinasyon sağlanarak yemeğin sırayla yenmesi sağlandı.

Müdahale devam ettikçe olay yerindeki personelin değişimine başlandı. Müdahale bütün temposuyla devam ederken değişim sırasında olayın tekrar büyümemesi için bu iş çok hassas yapılmalıydı.

Tüm müdahale boyunca iki kişi sadece THSC ile çalışan itfaiyecilerle ilgilendi (Bkz. Resim8) Brüksel'de bu standart olarak her zaman yapılmaz. Genel olarak Belçika İtfaiye Teşkilatlarında da yapılmaz çünkü yeterli sayıda personel yoktur. Aslında bu her olayda yapılmalıdır ve karmaşık olaylarda bu iş için ilave personel istenmelidir.

Son olarak olay sırasında Brüksel İtfaiyesinin santral merkezi ile koordinasyon kurulması da büyük bir ihtiyaç oldu. Leuvensesteenweg'teki yangın çok miktarde personel ve ekipmanı uzun süre meşgul etti. Ayrıca olay yerinde çok fazla özel ekipman vardı. Tüm bunlar şehirde varış sürelerinde aksama yaşanmadan gerçekleştirildi.

4 Kaynaklar

[1] *Lambert Karel (2010) Johnny Beernaert ve Bart Sansen'le Diksmuide olayı ile ilgili yapılan mülakat*
[2] *Weewer Ricardo, kişisel iletişim*
[3] *DBDMH (2020) Leuvensesteenweg yangını raporu*

Karel Lambert